

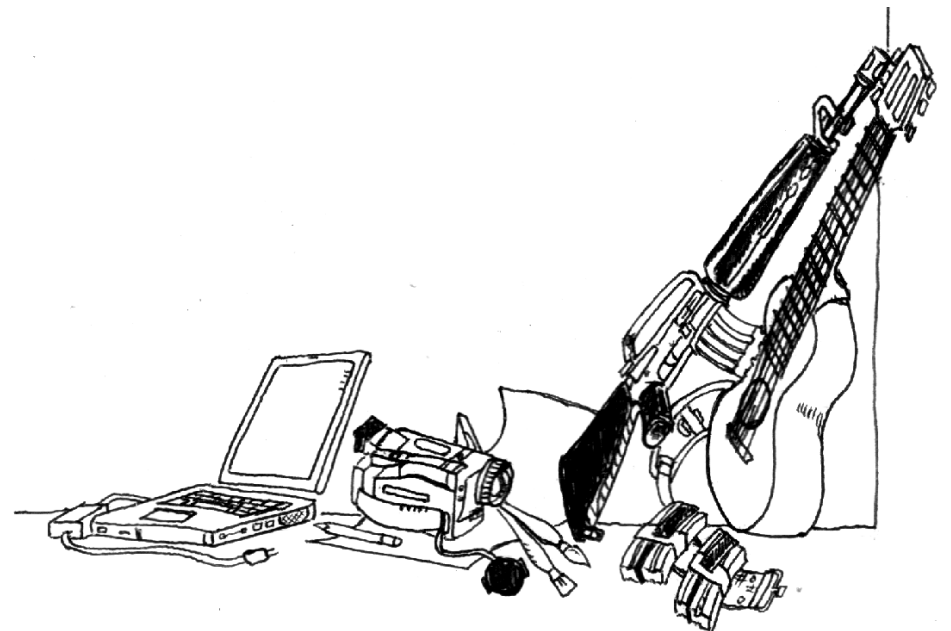
punla

sumisibol sa gitna ng pakikibaka

Rebolusyonaryong
Lathalaing Pampanitikan
ng Bikol

Taon V
2002

SANDATANG SINING

Mula sa ganitong karanasan, mas mahigpit nating nagagap ang kahalagahan ng pagpapanibagong-hubog sa sarili at ng pagpapalaganap ng siyentipiko, makabansa at pang-masang kulturang mag-aarmas sa mga rebolusyonaryong pwersa at mamamayan upang tumpak na maisulong ang pambansa demokratikong rebolusyon. Tinitiyak nating ang kulturang ating tinatangan at ipinapalaganap ay sumusunod sa rebolusyonaryong paninindigan, pananaw at pamamaraan ng uring proletaryado upang makatulong sa mamamayan na labanan nang may iisang puso at diwa ang kaaway.

Sa ganitong paraan tumutugon ang isyung ito at lahat ng isyu ng Punla sa kabuuan.

Sa isyung ito ng Punla, na pinamagatang “Sandatang Sining,” ang konsepto ng sining bilang sandata ng sambayanan ay tumutuhog sa bawat likha – mula sa mga tula, maikling kwento at sanaysay, hanggang sa mga drowing at komiks. Pangunahing tema nito ang paglaban sa nakaambang digmang agresyon ng US at sa papet na rehimeng Gloria Macapagal-Arroyo.

Gamitin itong sandatang sining...

...sa pagbigong napipintong digmang agresyon ng US laban sa rebolusyonaryong pwersa at mamamayan.

Mahusay na instrumento ang mga tulang *Krisis, Agresyon at Rebolusyon; Balikatan, Sabwatan; at Digmang Agresyon* sa paglilinaw ng tunay na layunin ng US sa paglulunsad ng “digma laban sa terorismo” at ng *Balikatan*, at sa patuloy na pakikialam ng US sa pampulitika at pang-ekonomyang usapin dito sa Pilipinas. Ikinakawing ng mga tulang ito ang kasalukuyang pagtitipon ng tropang US sa bansa sa kabuuang imperyalistang interes. Itinatampok dito ang pasismo at pagka-gahaman ng US at ng papet nitong estado, ngunit, mas mahalaga, inilalantad ng mga tula na

NILALAMAN

Tula

Digmang Agresyon
Balikatan, Sabwatan
Krisis, Agresyon at Rebolusyon
Panawagan
Kung Paglaya’y Bulaklak
Tungo sa Kalayaan
Manggagawa, Magsasaka
Mga Magsasaka, Tayo’y Magkaisa
Namulat
Mga Bagong Full-Time sa Sona
Gera sa Kultura
Sandatang Sining
Lingkod ng Sambayanan
Gabay

Maikling Kwento

Pahirap sa Masa, Patalsikin si Gloria!

Pinsel ng Pakikibaka

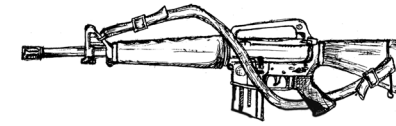
Sanaysay

Higit Pang Magpunyagi sa Pagsusulong
ng Gawaing Pangkultura

Komiks

Huli Kayo!
Pultaym na si Nene
Rebolusyonaryong Pamilya

PAUNANG SALITA

Ayon kay Kasamang Mao Zedong, **“Ang rebolusyonaryong kultura ay isang makapangyarihang sandata sa rebolusyon ng malawak na masa ng sambayanan.”**

PANAWAGAN

Hinihikayat ng istap ng Punla ang mga mambabasa na magpadala ng mga orihinal na rebolusyonaryong likhang-sining tulad ng tula, awit, maikling kwento, dula, sanaysay, komiks at drowing. Sikapin nating ang mga ito ay militante, pang-masa at batay sa tunay na karanasan.

Bukas din ang istap sa mga puna, komento at mungkahi tungkol sa isyung ito.

Tulad ng paglulunsad ng Dakilang Proletaryong Rebolusyong Pangkultura sa Tsina, isinasapraktika din ng pambansa demokratikong rebolusyon sa Pilipinas ang prinsipyong tuluy-tuloy na pagrerebolusyon, hindi lang sa larangan ng ekonomya at pulitika ngunit maging sa larangan ng kultura. Itinataguyod natin ang rebolusyonaryong kultura kasabay ng ating pakikibaka laban sa malapyudal at malakolonyal na sistema ng lipunan sa bansa. Inumpisahan na nating palitan ang mga pyudal at burges na kaisipan at gawi ng mamamayan ng proletaryong pananaw at paninindigan.

Itinuro din sa atin ni Kasamang Mao, **“Hinahanda ng (rebolusyonaryong kultura) ang larangan ng ideolohiya bago sumapit ang rebolusyon.”**

Nakita natin sa mga aral ng Una at Ikalawang Dakilang Kilusang Pagwawasto na malaking sagka ang mga hibo ng kaisipang pyudal at burges sa tuluy-tuloy na pagsulong ng rebolusyon. Sa ilang tukoy na panahon bago tayo nagwasto, sumulpot sa hanay ng mga pwersang hindi nakapagpanibagong-hubog ang mga rebisyunistang taksil. Sistematiko nilang binaluktot ang mga batayang prinsipyo ng Marxismo-Leninismo-Maoismo. Ang paglihis na ito sa ideolohiya ay nagmateryalisa bilang pagkakamali sa pulitika. Tinahak ng mga taksil na ito ang insureksyunismo, kolaborasyunismo, at iba pang kanan at “kaliwang” oportunistang linyang nagdulot ng malalaking pinsala sa buong rebolusyonaryong kilusan.

Pagsusulong ng Gawaing Pangkultura. Tinatampok ng sulatin ang ubod ng diwang rebolusyonaryo - mula sa masa, tungo sa masa - ang prinsipyong taglay ng bawat likha sa isyung ito.

Ang huling apat na tula ang kongretong manipestasyon ng pagsisikap na pasiglahing muli ang rebolusyonaryong sining at panitikan sa rehiyong Bikol. Iniluwal ang mga ito ng kauna-unahang palihan sa kultura (*cultural workshop*) sa rehiyon pagkatapos ng IDKP. Tunay na makabuluhan ang bawat isa sa kani-kanyang tutok: ang *Gera sa Kultura* ay nagpapakita kung paanong ang tunggalian sa ideolohiya ay sing-salimuot ng digmang bayan; ang *Gabay*, kung paano tinutuhog ng diwang proletaryado ang ideolohiya, pulitika at organisasyon ng Partido Komunista; ang *Lingkod ng Sambayanan* naman ay nagbabaybay sa mga tungkulin ng mga manggagawang pangkultura; at ang *Sandatang Sining* ay nagsusuma ng layunin ng rebolusyonaryong kultura sa mga sumusunod na linya:

Awit, biswal, panitikan, dula, sayaw na malikhain,
Sandatang sining ng bayan, lumang sistema’y dudurugin.

Kapansin-pansin ang estilo ng mga tulang ito at ng iba pang naunang tula - may regular na tugma’t sukat, madaling maintindihan at makinis bigkasin. Sinasalamin nito ang pag-angkop sa kultura ng masa, habang inaangat ito sa mas makabayan at siyentipikong pananaw at paninindigan sa pamamagitan ng rebolusyonaryong nilalamang nakabatay sa kongretong kalagayan, karanasan at patutunguhan ng lipunang ating ginagalawan.

Sa kabuuan, sinikap na tipunin ang mga likhang-sining sa isyung ito na may layuning magbigay ng komprehensibong tanaw sa mga aspeto ng bantang digmang agresyon ng US at ng kontra-rebolusyonaryong rehimeng GMA. Ipalaganap, itanghal at paunlarin natin ang mga likhang-sining na ito.

ang target ng napipintong digmang agresyon ay ang rebolusyonaryong kilusan, pwersa at mamamayan.

Sa nabanggit na mga tula ay may ilan ding pagtukoy sa mga kongkretong epekto sa mamamayang Pilipino ng pagpasok ng tropang US, habang dinidiinan naman ng serye ng komiks sa mga pahina sa pagitan ng iba’t ibang porma ng sining ang mga paglabag sa karapatang pantao na karaniwang nangyayari sa bansa sa presensya ng mga sundalong Amerikano.

Hindi kukulangin ang mga tulang nabanggit sa hamon na biguin ang digmang agresyon, ngunit pinaka-direktang tinutumbok ng tulang *Panawagan* ang tugon ng sambayanan – rebolusyon!

...sa pagpapabagsak sa sagad-saring tuta, pasista at anti-mamamayang rehimeng Macapagal-Arroyo at sa paggapi sa todo-gera nito.

Sagana ang isyung ito sa mga likhang-sining na naglalantad at bumabatikos sa kasalukuyang rehimen. Tuwiran at di-tuwirang nananawagan ang mga likhang-sining na hwag nang patagalin sa pwesto si GMA, na biguin ang pangarap nitong manatili sa poder lampas sa 2004 at sa maksimum ay patalsikin ito sa lalong madaling panahon.

Kung direktang inilalantad ng *Balikatan*, *Sabwatan* ang papel at interes ng rehimeng GMA sa pagpasok ng tropang US sa bansa, sa nakatatayang paraan inilalahad naman ng komiks na *Huli Kayo!* ang mas masaklaw na sabwatan ng dalawa.

Sa *Digmang Agresyon*, pinopokusang ng ikatlong taludtod ang sunud-sunurang pagtugon ni GMA sa dikta ng US. Inilalahad sa sumunod na mga taludtod ang mga manipestasyon nito – isa na rito ang pagdeklara ng todo-gera ng rehimen laban sa rebolusyonaryong kilusan – at kung paano ito gagapiin ng rebolusyonaryong pwersa at mamamayan.

Isinasalaysay ng kwentong *Pahirap sa Masa...* ang mga tunay na karanasan sa pakikibaka laban sa kasalukuyang rehimen at sa proseso ay inilalantad ang pasista at anti-mamamayang katangian nito, kasabay din ng pagbatikos sa pagpapapasok sa tropang US sa bansa. Higit pa, tuwiran nitong inilalahad ang sigaw ng mamamayan, sa titulo pa lamang - ...*Patalsikin si Gloria!*

...sa pagtugon sa panawagan ng CPP-NPA-NDF na ipagtanggol ang soberanya ng bayan at ibayong isulong ang pambansa demokratikong rebolusyon sa pamamagitan ng pagmumulat, pag-oorganisa at pagpapakilos ng mamamayan hanggang sa makamit ang tunay na kalayaan ng Pilipinas.

Batay sa kasalukuyang kalagayan, tumpak lamang na ipanawagan ang paglaban para sa tunay na kalayaan at ikawing ito sa pagsusulong ng pambansa demokratikong rebolusyon hanggang sa ganap na tagumpay. Marami ring nilalaman ang isyung ito na naaangkop sa panawagang ito.

Simple ngunit malalim ang kabuuang imaheng ginamit sa tulang *Kung Paglaya'y Bulaklak* sa paghahalintulad ng kalayaan sa mga bagay na malapit sa masa. Sa gayon ay pinatitingkad nito ang mithiin ng paglaya at mas malakas na naisisigaw ang huling linya: *Upang lumaya ka'y kailangan mong lumaban!* - na inaalingawngaw naman ng mga huling taludtod ng tulang *Tungo sa Kalayaan*.

At ukol sa paglaban, tunay na nakakahimok ang mga tulang *Mga Magsasaka*, *Tayo'y Magkaisa* at *Manggagawa*, *Magsasaka*, laluna sa malawak na masang anakpawis na siyang target na mambabasa ng **Punla**. Makabagbag-damdamin ang pagsasalaysay ng nauna tungkol sa kalagayan ng magsasaka at sa mithiin nitong matamasa ang bunga ng lupa. Epektibo itong pambungad sa mga pag-aaral o talakayan tungkol sa rebolusyong agraryo. Ang huli naman ay nagbibigay-diin sa kahalagahan ng alyansa ng dalawang pinaka-

aping uri sa ating lipunan at sa teoryang gumagabay sa ating pakikibaka.

Buu-buong isinasalarawan ng *Pahirap sa Masa! Patalsikin si Gloria!* ang hakbang-hakbang na pagmumulat, pag-oorganisa at pagpapakilos ng mamamayan sa isang baryo at ang pagkakaugnay-ugnay ng iba't ibang porma ng paglaban. Epektibong pinagtagpi-tagpi ang mga kongkretong karanasan sa proseso ng paglulunsad ng isang kilos-protesta sa isang kaaya-ayang istoryang may mga tauhang madaling maihahambing ng mga mambabasa sa mga tulad nilang karaniwang tao.

Upang bigyang-diin ang pangunahing porma ng ating pakikibaka, may ilang likhang- sining na kumakatawan sa panawagan para sa paglahok sa armadong pakikibaka:

Pare-parehong nagbibigay-inspirasyon sa masa na buong-panahong maglingkod bilang kasapi ng Bagong Hukbong Bayan ang mga tulang *Namulat* at *Mga Bagong Full-Time sa Sona* at komiks na *Pultaym na si Nene*. Ang tulang *Namulat* ay isang payak at seryosong paglalahad ng pagkamulat ng isang kabataan at pagsapi nito sa hukbong bayan, habang ang *Mga Bagong Full-Time...* ay isang pagpupugay at pagpapakita ng mainit na pagtanggap sa mga bagong sampa sa BHB. Pinapagaan naman ng komiks na *Pultaym na si Nene* ang tema ng pisikal na pagkawalay sa ina ng anak na nagpultaym sa hukbo.

Isinasalaysay naman ng komiks na *Rebolusyonaryong Pamilya* ang tumitinding hamon sa mga rebolusyonaryo na harapin ang anumang sakripisyo alang-alang sa ikauunlad ng mga gawain sa kilusan.

Ang kahalagahan ng gawaing pangkultura sa ikasusulong ng lahatang-panig na mga rebolusyonaryong gawain ay binubuod ng sanaysay sa titulo-panawagang: *Higit Pang Magpunyagi sa*